

15.5.2023

Hallitusneuvottelut 2023

Kasvun kaava

Rakennettu ympäristö

VN/12056/2023

LsN Jari Salila ja Elina Nyholm

Kaavavalitukset

Kaavavalitusten oikeudenkäyntimaksut

- Kaikkia oikeudenkäyntimaksuja korotettiin tuomioistuinmaksulain uudistamisen yhteydessä 2015
- Tällä hetkellä oikeudenkäyntimaksun suuruus hallinto-oikeudessa on 270 euroa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa 530 euroa
- Seurantaryhmä selvittää parhaillaan oikeudenkäyntimaksujen korottamisen vaikutusta kokonaisuudessaan valitusasioiden kehitykseen
- Yksittäisen asiaryhmän oikeudenkäyntimaksun korottamista ei pidetä lähtökohtaisesti kannatettavana ratkaisuna, koska se saattaisi rajata tuomioistuimeen pääsemistä (access to court)

Valitusoikeuden rajaaminen

- Mm. Århusin yleissopimus takaa laajan muutoksenhakuoikeuden
- Professori Eija Mäkinen on laatinut selvityksen siirtymisessä kaava-asioissa kunnallisvalituksesta hallintovalitukseen
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/64976/YMra_10_2016_FINAL.pdf
- Kunnallisvalitus on kaavoituksessa perinteinen ja toimiva kunnallista itsehallintoa suojaava valituslaji
  - Tämä lähtökohta säilytettiin maankäyttö- ja rakennuslain uudistamisen yhteydessä
- Valitusoikeus ei muodostuisi olennaisesti suppeammaksi hallintovalitusasianakaan kunnan merkittävässä kaavoissa
- Kunnallisvalitusasioissa päätökset ovat pääsääntöisesti täytäntöön pantavissa valituksesta huolimatta

Kaavavalitusten valituslupa

- Jatkomuutoksenhaussa valituslupa on vahva pääsääntö
- Hallintoprosessilain voimaantulon jälkeen v. 2020 alusta valituslupa korkeimmalta hallinto-oikeudelta tarvitaan kaikkiin valituksiin hallinto-oikeuksien päätöksistä, jollei erikseen toisin säädetä
- Korkein hallinto-oikeus ei anna erillistä välipäätöstä valitusluvan myöntämisestä
- Päätökset ovat pääsääntöisesti täytäntöönpantavissa valituslupahakemuksesta huolimatta

Yhteiskunnallisesti merkittävien kaava- ja lupavalitusten priorisointi

- Sitovat määräajat asioiden käsittelyssä ovat ongelmallisia tuomioistuinlaitoksen riippumattomuuden näkökulmasta
- Lakisääteiset yksittäisten asiaryhmien priorisoinnit ovat hankalia tuomioistuimien työskentelyn järjestämisen kannalta
  - Lakisääteisesti kiireellisesti käsiteltäviä asioita on nykytilanteessa merkittävän suuri osa hallintotuomioistuinten kaikista käsittelemistä asioista
  - Hallintotuomioistuimet pystyvät muutoinkin priorisoimaan yhteiskunnallisesti merkittävien asioiden käsittelyä
- Viime hallituskaudella toteutetun lakipaketin (L 1144-1147/2022 vp, HE 128/2022 vp) nojalla tietyille vihreän siirtymän lupahankkeille annettiin etusija aluehallintovirastojen lupakäsittelyssä ja hallintotuomioistuimissa 5 vuoden ajalle